

fig saa stedsfaderligt overfor de mange Krav, som ere komne frem fra andre Sag, og det maa maasse være mig tilladt at nævne nogle af disse Sag; og se, hvorledes de ere stillede efter den Plan, den ærede Minister har udkastet, idet jeg vil forsøge paa at gøre det klart for ærede Medlemmer, hvor tarveligt et Resultat der kan ventes opnaaet i disse overmaade vigtige Sag. I saa Henseende er jo den Plan, der er vedhæftet Lovudkastet paa sidste Side, overmaade oplysende. Den taler for sig selv, der indeholdes megen Værdighed.

Maa jeg begynde med, hvad den første ærede Taler omtalte, Religionen; den staar jo ogsaa først her. Jeg vil sige dertil, at jeg kan i overmaade meget give den ærede første Taler Ret i, at der vel kunde være Grund til at give den lærde Skoles Disciple en mere indtrængende Kendskab til Religion. Jeg lader mig i saa Henseende lige saa lidt som den ærede første Taler afskrække fra denne Mening ved, at de allerfleste, ja næsten alle Skolemænd fraraade dette i høj Grad. De Grunde, de anføre, ere ikke overbevisende for mig. Men der er ganske vist en Betænkelse, som gør sig gældende hos mig, og som jeg vil tilstaa, den ærede første Talers Foredrag i høj Grad hidrøg til at bestyrke. Jeg siger, at det vilde være overmaade heldigt, om der i den lærde Skole kunde anvendes mere Tid til Religionsundervisning og den dermed i Forbindelse staaende Undervisning i Etik. Men lige saa enige vi kunne være dertil, lige saa enige er jeg med de allerfleste Skolemænd i, at det ikke kan være Meningen, med disse Religionstimer at give dem en opbyggende Karakter. Det skal jo ikke være en Kirkegang, man vil give Disciplene, det skal være en Undervisning af samme Art som den, der ibrugt gives i Skolen, en Meddelelse ud fra videnstabelige Synspunkter. Nu har Religion og endnu mere Moral spillet en saadan Rolle i Verden og spiller den endnu den Dag i Dag for ethvert enkelt Mennekelig og for Statsansundene, at det utvivlsomt er en overmaade nyttig Kendskab, man paa denne Maade kunde give Disciplene. Men her kommer der den Ulempe frem, som det forekommer mig, at den første ærede Taler fuldstændig oversaa, nemlig at vi komme ind paa det konfessionelle Spørgsmaal. Er det den ærede Talers Mening, at Religionsundervisning skal være konfessionløs? Skal det være en Fremstilling af de vigtigste religiøse Begreber og af de store religiøse Bevægelser i Verden, er det den ærede Talers Mening, at der skal læses Koranen lige saa vel som det nye og det gamle Testamente? Det er det vist ikke. Men hvor kan

saa den ærede Taler være blind for, at i et Samfund som vort hersker der blandt Forsældrene ikke mindre end blandt Disciplene og Lærerne meget forskellige Ansuelser om de religiøse Spørgsmaal, og at vi tælle mange forskellige Konfessioner, maatte ikke saa mange, som i adskillige andre Samfund, men dog mange nok til, at dette maa gøre sig gældende? Det vilde straks vise sig, at en saadan Religionsundervisning som paa-tænkt, i vort Samfund er umulig. Vi have haade Jøder og Krikanere iblandt os, og haade Jøder og Krikanere have Lov til at være i vort Samfund til Trods for det ærede Medlem, som først talte, og vi skulle være tolerante og liberale nok til ikke, naar Taler er om en Statsinstitution, der omtrent er den eneste — naturligvis i Forbindelse med de private Skoler, men de maa følge Trop — der kan meddele en højere Dannelse ved Skoleundervisning, at lufte denne fuldstændig for dem, som ikke ere enige i den Tro, vi selv netop have. Dette forekommer mig allerede i og for sig at være en afgørende Grund til ikke at udvide Religionsundervisningen mere i de lærde Skoler, idet man jo ikke kan antage, at den vil blive konfessionløs. Man har jo ogsaa, som det ses, en Erklæring af Skolemænd, der gaar ud fra, at den Religionsundervisning, den aandelige Indvirkning, som skal gives ved Religionen, skal gives under Konfirmationsforberedelsen. Hvis det ærede Medlem og Kirkeaaet og den ærede Kultusminister kunde opnaa, at Konfirmationsforberedelsen fik større Plads i Ungdommens Liv, vilde det vistnok være overmaade heldigt, men Præsterne maa sandelig ikke forlange, at den latinske Skole skal gøre det Arbejde, som dog naturligt og rigtigst ligger for Kirken og for Kirkens Mænd. Hvis altsaa det ærede Medlem vil udrette noget i denne Retning, lad ham saa arbejde paa, at der bliver Tid og Lejlighed for Kirken og Præsterne til at tage sig af den Opgave, som ligger naturligt for dem, men som ikke ligger for den lærde Skole. Skulde man i Virkeligheden kunne komme til det Standpunkt, at Statens Religionsundervisning i de lærde Skoler blev fuldstændig konfessionløs, saa siger jeg, er Religion og Etik et saa højt interessant, saa omfattende og vel ogsaa saa nyttigt Studium, at det kunde være overmaade heldigt at udvide Undervisningen hertil. Hvis det ærede Medlem vil gaa sammen med mig og vise den Toleranse at drive Konfessionen ud af den lærde Skole som Basis for Religionsundervisningen, skal jeg give ham min Støtte til denne Bevægelse, men en Forkætring af